

Jan K. Ostrowski
Instytut Historii Sztuki UJ
Kraków

NOWO ODKRYTE DZIEŁA JANA JERZEGO PINSLA

Ostatnie piętnastolecie przyniosło znaczny postęp w dziedzinie badań nad XVIII-wieczną rzeźbą lwowską, a w szczególności nad twórczością Jana Jerzego Pinsla. Ciąg ekspozycji, odkryć i publikacji otworzyła wystawa dzieł Pinsla i jego kręgu, pokazana w Olesku, Moskwie, Pradze, Wilanowie i Wrocławiu¹, która stała się załącznikiem stałej ekspozycji – oddziału Lwowskiej Galerii Sztuki w dawnym kościele Klarysek, otwartego w r. 1996². Znaczną rolę w popularyzacji rzeźby lwowskiej i Pinsla jako głównego przedstawiciela szkoły odegrała wystawa poznańska z r. 1993³. W r. 1993 nastąpiło cenne odkrycie archiwalne, które pozwoliło na ustalenie imion artysty i ramowej daty jego śmierci (1761–1762) oraz na odtworzenie jego stosunków rodzinnych w Buczaczu⁴. Systematyczne badania nad sztuką kresów prowadzone przez Instytut Historii Sztuki UJ przyniosły wkrótce kolejne informacje wydobyte z archiwaliów⁵, a także przywrócenie nauce niedostępnych od czasu II wojny światowej figur z kościoła w Budzanowie⁶. Pojawiły się także pogłębione opracowania, zmierzające do przedstawienia charak-

¹ Б. Г. Возникий, Н. А. Опанасенко, *Мастер Пинзель – легенда и реальность. Каталог выставки*, Львов 1987, II wyd. Львов 1988; В. Voznickij, *Mistr Pinzel. Legenda a skutečnost*, Praha 1989; В. Woźnicki, *Mistrz Pinsel. Legenda i rzeczywistość*, Wilanów 1990.

² [Б. Возникий], *Музей Львівська сакральна бароккова скульптура XVIII ст. Творчість Івана Георгія Пінзеля*, Львів [1997].

³ *Teatr i mistyka. Rzeźba barokowa pomiędzy Wschodem a Zachodem*, red. K. Kalinowski, Poznań 1993.

⁴ P. Krasny, J. K. Ostrowski, *Wiadomości biograficzne na temat Jana Jerzego Pinsla*, „Biuletyn Historii Sztuki”, 57, 1995, s. 339–342; J. K. Ostrowski, *Jan Jerzy Pinsel, zamiast biografii*, [w:] *Sztuka kresów wschodnich*, t. 2, red. J. K. Ostrowski, Kraków, 1996, s. 361–373.

⁵ K. Brzezina, *Materiały do dziejów artystycznych kościoła Trynitarzy p.w. Trójcy Przenajświętszej we Lwowie*, [w:] *Sztuka kresów wschodnich*, t. 2, red. J. K. Ostrowski, Kraków, 1996, s. 196, 200–201.

⁶ A. Betlej, *Rzeźby Jana Jerzego Pinsla i jego kręgu z kościoła parafialnego w Budzanowie*, „Biuletyn Historii Sztuki”, 57, 1995, s. 343–352.